

PRIDEVSKI SUFIKSI I AKCENAT

STANIMIR RAKIĆ,

Pedagoška akademija Beograd

UDK 808.61/.62—23:808.61/.62—48

Izvorni naučni rad

Primljen: 15. maja 1990.

Prihvaćen: 24. novembra 1990.

U skladu sa tezom leksičke fonologije da se leksikon može podeliti u različite slojeve u kojima deluju pojedina fonološka pravila, u ovom se radu želi dokazati kako se leksički sloj koji tvore izvedeni pridevi može shvatiti kao poseban sloj koji blokira pravila akcenta.

1. Jedna od osnovnih teza leksičke fonologije (Mohanen 1981, Kiparsky 1982) jest da se leksikon može podeliti u različite slojeve koji predstavljaju domen dejstva pojedinih fonoloških pravila. Ta teza je proverena za engleski i još neke jezike (v. Mohanen 1981, Halle i Mohanen 1986, Pulleybank 1983); u poljskom jeziku Rubach (1984) nije mogao da utvrdi postojanje različitih leksičkih slojeva. U ovom članku želimo pokazati da se leksički sloj koji tvore izvedeni pridevi može shvatiti kao poseban sloj koji blokira pravilo akcenta.

Pretpostavljamo da u srpskohrvatskom jeziku važi sledeće pravilo akcenta: (SA) Akcenat pada na pretposlednji slog.

Pravilo srpskohrvatskog akcenta (skraćeno SA) odnosi se na uzlazne akcente, dok se silazni akcenti shvataju kao »default« akcenti neakcentovanih reči (v. Browne i McCawley, 1965). Takođe se pretpostavlja da je tačno zapažanje o dvosložnoj prirodi srpskohrvatskih uzlaznih akcenata (v. Lehiste i Ivić 1986). Pravilo SA je tako u skladu sa zapažanjem da uopšte, u svetskim jezicima, naglasak reči pada prevashodno na krajnje slogove, prve ili poslednje (Halle i Vergnaud 1987). S druge strane treba naglasiti da je SA tek jedna hipoteza koja svoju proveru može da nađe u okviru jedne celovite teorije srpskohrvatskih akcenata. U ovom prilogu mi samo ističemo neke elemente jedne takve teorije koja bi se mogla izgraditi koristeći rezultate savremene generativne i metričke fonologije (v. Liberman i Prince 1977, Hayes 1981, Hayes 1982, Hogg i C. B. McCully 1987).¹

¹ Primitimo da i naše istraživanje o raspodeli krajnjih zvučnih suglasnika u sh. jeziku upućuje na jedno pravilo tipa SA (v. Rakić, 1984, 1987).

2. Pravilo SA važi za reči; ono se normalno ciklično primenjuje u leksikonu, tj. primenjuje se ponovo posle dodavanja novih sufiksa. Tako npr. imamo:

(1) <i>ljek²</i>	<i>nitko</i>	<i>rôb</i>	<i>župa</i>
<i>ljèkār</i>	<i>nìtkov</i>	<i>ròbija</i>	<i>žùpān</i>
<i>ljekāruša</i>	<i>nìtkòvluk</i>	<i>robijāš</i>	<i>župānija</i>

Pomeranje akcenta prema kraju reči dolazi zbog ciklične primene pravila SA. Brojna odstupanja od SA koja se mogu zapaziti u ma kom rečniku sh. jezika dolaze poglavito iz tri razloga. Prvo, pravilo SA ne deluje uvek na morfološki složene reči. Tako npr. prema očekivanom akcentu u reči *kúpac* sa morfološki prostom osnovom imamo odstupanja od SA u rečima *nākupac*, *zākupac*, *prèkupac* u kojima je osnova morfološki složena. Slična situacija je i u rečima tipa *bandòglavac*, *biljòjedac*, *licèmjèrac* koje sadrže morfološki složenu osnovu.

Drugi razlog odstupanja od SA je postojanje neutralnih, (ekstrametričkih) sufiksa koji blokiraju primenu akcenatskih pravila (Hayes 1981, 1982). Sufiksi *-ov*, *-ija*, *-uša*, *-aš*, *-luk*, *-ān* primenjeni u (1) nisu neutralni, već takozvani ciklični sufiksi posle čijeg dodavanja obavezno deluje SA. Posle dodavanja neutralnih sufiksa primena pravila SA je blokirana; tako npr. pridevski sufiksi *-ski*, *-ni* su neutralni (*biskup* — *biskupskī*, *lòpov* — *lòpovskī*, *grād* — *grādsckī*, *brāk* — *brācnī*, *mjesto* — *mjesnī*, *grānica* — *grāničnī*). Imenički sufiks *-ād* za izvođenje zbirnih imenica takođe je neutralan (*pāšce* — *pāščad*, *dřvo* — *dřvljād*, *bjegūnac* — *bjègunčād*). Tipični ciklični sufiksi su imenički sufiksi *-ač*, *-aš*, *-at*, *-ež*, *-luk*, *-ist*, *-ija*, *-uša*, pridevski *-iv*, glagolski *-ati*, *-iti*; tipični neutralni sufiksi su imenički sufiksi *-ād*, *-ka*; pridevski *-skī*, *-nī*, *-ast*. Poseban problem je kolebljivo ponašanje pojedinih sufiksa. Tako npr. sufiks *-ar* je u primerima *knjīga* — *knjīžār*, *slika* — *slikār*, *brāva* — *brāvār* neutralan, a u primerima *bròd* — *bròdār*, *drūg* — *drūgār*, *būbanj* — *būbnjār*, *crijep* — *crèpār*, *kāmēn* — *ka-mēnār* cikličan. Ovakva kolebanja slabe važenje pravila SA, ali ga ipak ne opovrgavaju jer se većina tih kolebanja može opisati, a u nekim slučajevima objasniti podpravilima.

Treći razlog odstupanja od pravila SA je postojanje posebnog leksičkog sloja koji blokira primenu pravila SA. U Rakić (1990) sam nastojao da pokažem da prisvojni sufiksi *-ov* (*-ev*), *-in* blokiraju cikličnu primenu pravila SA. Ta blokada se može ovde ukratko ilustrovati sledećim primerima:

- (3) *krāvina*, *ljètina*, *dīnamovac*, *drènovac*, *vidovača*, *jābukovača*, *stričević*, *skòrojević*, *ljèskovik*, *višnjevik*, *dūždevica*, *càrevica*, *dòmo-*

² U ovom članku mi navodimo standardne oblike ijekavske varijante sh. jezika upravo zato da bismo držali na umu pojave u vezi s jatom. Može se smatrati da su u generativnom smislu ijekavski oblici bazični (ili bliži bazičnim) jer se iz njih moraju izvoditi ekavski, a ne obrnuto.

vina, jàrčevina, cãrevna, králjevna, sèstrinstvo, mäterinstvo, Kårlovčanin, Králjevčanin, Králjevo, Biokovo.

U primerima (3) prisvojni sufiksi *-ov (-ev)*, *-in* čuvaju akcenat osno-
ve. U ovom članku se ukazuje na mogućnost da i većina ostalih izvedbe-
nih prideva blokira pravilo SA. U preostalom delu članka se pojedinačno
ispituju pridevski sufiksi koji imaju navedeno svojstvo.

3. Sufiks *-av* čuva akcenat ispred sledećih sufiksa:

(4) *-ina* (*vládavina, gřbavina, lòmľjavina, gřmljavina, tùtnjavina, cřn-
njavina, mješavina*);

-ica (*gřbavica, kùcavica, mècavica, pđavica, brđavica, tvřdavica,
šğgavica, lãjavica, kijavica, đľjkavica, pljěskavica, kùkavica, bã-
lavica, pìjavica, klizavica, třzavica*);

-nĩk (*dřžãvnĩk, slũžãvnĩk*);

-a (*tvřdava, lòmľjava, gřmljava, bùbnjava, pùcnjava, tùcnjava,
kùknjava, lùpnjava, tùtnjava, jùrnjava, mècava*);

-(a)c (*gřbavac, gũbavac, čúčavac, glòdavac, gřđavac, pjěgavac,
ćákavac, skãkavac, pĩkavac, zřikavac, štókavac, ľaskavac, stĩska-
vac, búkavac, bãlavac, žvđlavac, kúnjavac*);

-õst (*řđavõst, pjěgavõst, čđđavõst, přgavõst, ćělavõst, žľlavõst, su-
võnjavõst, ćõravõst, hvãlisavõst, gřgũravõst*);

-o — *prilozi* (*ľãbavo, gřbavo, mũcavo, sĩtnĩcavo, trãpavo*).

Sufiks *-av* se ne javlja ispred sufiksa *-ić, -jãk, -ĩk, -ãr* i *-stvo*. Sufiks
-av ne čuva akcenat ispred sufiksa *-ko* i *uša*:

(5) *grbãvko, gubãvko, šugãvko, kilãvko, slinãvko, trapãvuša, garãvuša.*

4. Sufiks *-iv* čuva akcenat ispred sledećih sufiksa:

(6) *-ica* (*šãľjivica, grãbljivica, břbljivica, krãdljivica, stĩdljivica, smřd-
ľjivica, ćudľjivica, břbljivica, vãšľjivica, ćutľjivica*);

-(a)c (*grãbljivac, šãľjivac, břbljivac, krãdljivac, stĩdljivac, ćudľjivac,
sãnjivac, bĩľjivac, vãšľjivac, pĩšľjivac, plãšľjivac, smũtljivac, ľãžľj-
vac*);

-õst (*djěľjivõst, pãľjivõst, šãľjivõst, sažãľjivõst, žũćľjivõst, jědľj-
võst, štědľjivõst, vĩdľjivõst, stĩdľjivõst, ćudľjivõst, vãšľjivõst*);

-o — *prilozi* (*jězivo, dĩrljivo, břľjivo, rãnjivo*).

Sufiks *-iv* se ne javlja ispred sufiksa *-a, -ina, -ić, -jãk, -nĩk, -ĩk, -stvo*.
Sufiks *-iv* ne čuva akcenat ispred sufiksa *-ko* (npr. *brbljĩvko, plaćľjĩvko,
vašľjĩvko, lažľjĩvko*), a ni ispred sufiksa *-aća* (doduše, samo jedan primer
— *pletivaća*).

5. Sufiksi *-it*, *-et*, *-at*, *-ut* mogu da prethode jedino sufikske *-o* i *-ost*, i u tim okolnostima ovi sufiksi čuvaju akcenat osnove. To zapaženje ilustruju sledeći primeri:

(7a) sufiks *-it*:

-o (òsobito, rječito, vječito, òčito, sìdito, temèljito, òkomito, korjènito, plèmenito, ìstinito, ljùtito, grčèvito, vidòvito, zákonito);

-ost (istinitòst, stàsitàst, ljùtitàst, grčèvitòst, sìditòst, zákonitòst, munjèvitòst, redòvitòst, plahòvitòst, duhòvitòst, ljekòvitòst, rjèčitòst);³

(b) sufiks *-at*:

-o (ùmiljato, domìšljato, proràčunato, bògato, obìlato);

-ost (zùbatòst, kòšcatòst, plècatòst, mùdatòst, kràkatòst, sàkatòst, rúkatòst, gìlatòst, šiljatost, grànatòst, pšatòst);

(c) sufiks *-ut*:

-o (zgrànuto, zàblenuto, pògnuto, càknuto, smřknuto, užasnuto);

-ost (nàdùtòst, gànùtòst, zgrànùtòst, càknùtòst, trònùtòst, ùvrnùtòst, pògnùtòst, òsùtòst);

(d) sufiks *-et*:

-o (nàpeto, sàpeto, sàžeto);

-ost (ùzetòst, sàžetòst, nàpetòst);

(e) sufiks *-ast*:

-o (vìckasto, lùckasto, bènasto, jògunasto, djètinjasto, kìtnjasto, vragòlasto, budàlasto);

-ost (cùbastòst, stàklastòst, kìtnjastòst, zdèpastòst).

6. Sufiksi *-(a)n* i *-en* ne čuvaju uvek akcenat osnovne reči kada se u daljem izvođenju nađu pred drugim sufiksima. Kolebanja akcenta u rečima sa sufiksom *-(a)n* su verovatno posledice promene broja slogova; naknadna istraživanja će, možda, uspeti da otkriju potpravila koja ta kolebanja opisuju.

Vidimo, dakle, da većina pridevskih sufiksa tvori leksički sloj koji blokira primenu pravila SA, tj. sprečava pomeranje akcenta prema kraju reči u daljem izvođenju reči dodavanjem sufiksa.⁴ Na taj način mogu uzastopnim dodavanjem sufiksa da se izvedu višesložne reči sa uzlaznim akcentima na početnim slogovima na koje u velikom broju nailazimo u sh. rečnicima.

³ Sufiks *-it* čuva akcenat i u reči *sìditko*.

⁴ Pridevski sufiksi na *-jī*, *-ljī*, *-ečī*, *-njī* koje još navodi Babić (1986) su svi neplodni sem sufiksa *-jī*. Kako je u svim tim sufiksima samoglasnik *i* neutralan, sufiks *-jī* je takođe neutralan pa ne može da utiče na akcenat reči kao sufiksi koje razmatramo u ovom članku. Pored toga, gornji sufiksi su terminalni, iza njih ne mogu da slede nikakvi drugi sufiksi.

7. I sufixi glagolskog prideva radnog *-al*, *-il*, *-ul*, *-el* učestvuju u tvorbi istog leksičkog sloja. S obzirom da razlika u kvalitetu vokala ne igra, izgleda, nikakvu ulogu svojstva ovih sufixa ćemo ilustrirati jedinstvenim primerima. Radni glagolski pridevi čuvaju akcenat osnove ispred sledećih sufixa:

(8) *-ica* (*búbalica*, *smĩcalica*, *prĩcalica*, *pàdalica*, *rúgalica*, *sĩjalica*, *čáčkalica*, *vřšalica*, *lètjelica*, *izjelica*, *žètelica*, *dròbilica*, *ràdilica*, *jèdrilica*, *bùšilica*);

-ina (*pàdalina*, *krèpalina*, *pištalina*, *ùvalina*, *pogòrjelina*, *ràsjelina*);

-(a)c (*vlàdalac*, *stràdalac*, *gledalac*, *navaljalac*, *znalac*, *stàralac*, *čitalac*, *dàvalac*, *lètjelac*, *žetelac*, *tlàčilac*, *křčilac*, *djèlilac*, *mòlilac*, *hrànilac*, *činilac*, *tùžilac*);

-ice — množina (*třčalice*, *znàlice*, *vàralice*, *žvàlice*, *pùzalice*);

-ište (*vježbalište*, *glèdalište*, *třkalište*, *igralište*, *šètalište*, *kàzalište*, *klizalište*, *gràdilište*, *čistilište*, *strèlište*, *svètilište*);

-o *-imenice* (*škrábalo*, *búbalo*, *zúbalo*, *zřcalo*, *pojáčalo*, *spàdalo*, *ogledalo*, *sjèdalo*, *třkàralo*, *piskàralo*, *kvačilo*, *učilo*, *lùdilo*, *ljèpilo*, *glàsilo*, *stràšilo*);⁵

-ost (*ùstajalost*, *nevàljalost*, *otúpjelost*, *zrèlost*, *vèselost*, *gnjìlost*, *orònulost*, *ùsnulost*);

Sufiksi glagolskog radnog prideva se ne javljaju ispred sufixa pridevskih *-av*, *-iv*, *-(a)n* (izuzev *čulan*), *-ast*, priloškog *-no* (izuzev *čulno*), imeničkih sufixa *-ić*, *-ik*, *-nik*, *-nica*, *-ār*, *-stvo*.

8. Primeri (8) pokazuju da i sufixi glagolskih radnih prideva učestvuju u graničnom leksičkom sloju koji blokira pomeranje akcenta prema kraju reči. Izuzetaka u odnosu na uočeno pravilo gotovo i nema. Čak se isto pravilo može uslovno proširiti i na sufix *-(a)l* sa nepostojanim *a*. U najvećem broju slučajeva akcenat ostaje bez promena:

(9) *izbjeglica*, *ùmrlica*, *ùgaslica*, *krèsllica*, *trèsllica*, *prèsllica*, *mùzllica*, *svřdlina*, *òpeklina*, *òteklina*, *òžeglina*, *pòniklica*, *pòsjeklica*, *prždrlica*, *òbiklost*, *pùklòst*, *pršlòst*.

U (9) se čuva pozicija silaznog akcenta, ali i uzlaznog ako pada na drugi slog ulevo od sufixa *-(a)l*. (Uslov za uzlazni akcenat proizilazi iz dvosložne prirode uzlaznih akcenata.) Ukoliko uzlazni akcenat neposredno prethodi sufixu *-(a)l*, posle gubitka »nepostojanog« *a* uzlazni akcenat se (zbog svog dvosložnog karaktera) može protegnuti i na naredni sufix:

⁵ Ovaj sufix *-o* je imenički sufix. Postoji i jedan primer za priloški sufix *-o*: *smjèlo*.

- (10) *sràstao, sràsla* part. — *sràslica, sràslina, sràslòst*
mètao, mètla part. — *mètla, mètlar, mètlica* (> *mètlìcast*), *mètljika, mètlica*
tèsao, tèsla part. — *tèslār, tèsla, tèslìca*

U (10) vidimo da ima i izvesnog kolebanja (pr. *tèsla, tèslìca*), ali s obzirom na to da primera tipa (10) ima ukupno malo, to kolebanje ne može da opovrgne uočenu pravilnost.

9. Da li ima i imeničkih sufiksa koji tvore elemente graničkog leksičkog sloja? Odgovor na to pitanje je pozitivan. Sufiks *-ica* i, možda, još neki imaju to svojstvo. Mi ćemo ovde opisati samo domen sufiksa *-ica*.

Sufiks *-ica* čuva akcenat osnove ispred sledećih sufiksa:

- (10) *-av* (*bubùljìcav, pahùljìcav, várniçav, òspiçav, rùpiçav, ìskriçav, mšìcav, kijaviçav, hrskaviçav, gljìviçav*);
-in (*bàbiçin, bébiçin, ljùbiçin, vježbaçin, tvrđiçin, gòspodiçin, šefiçin, gròfiçin, ljekàriçin, slìkariçin*);
-(a)n (*jàgodiçan, djèlimiçan, gràniçan, oràniçan, zvàniçan, ìmeniçan, pšèniçan, stèniçan, raznostràniçan*);
-ast (*jarèbiçast, bòbiçast, ljùbiçast, trùbiçast, bjèliçast, jàgodiçast, mągliçast, ìgliçast, žliçast, rùpiçast, mišiçast*);
-en (*uprìliçen, ogràniçen, ukòriçen*);
-njāk (*bòbiçnjāk, ùliçnjāk, mątiçnjāk, krtiçnjāk, djèviçnjāk, rùžičnjāk, živīçnjāk*);
-nīk (*òdliçnīk, ùskliçnīk, sèdmiçnīk, ùliçnīk, zvàniçnīk, mątiçnīk, slàçiçnīk*);
-no (*pòrodiçno, zvàniçno, kriviçno, polòviçno, pràviçno*);
-ār (*jarèbiçār, vòdiçār, udiçār, ìgliçār, ògrliçār, prèsliçār, ùliçār, tàkmiçār, otmiçār, vodèniçār, bólniçār, pàrniçār*);
-ica (*rìbiçica, tòrbiçica, mlàdiçica, Šòkiçica, šàliçica, stòliçica, ùsniçica, gřliçica, kràljìçica, sàbljìçica*);
-nica (*tròjiçnica, zvàniçnica, mątiçnica, mąteriçnica*);
-ina (*prèsliçina, kòzliçina, sèstriçina, liçiçina, mątiçina, brątiçina, glàviçina*);⁶
-ice (*ràšljìçiçe, glàviçiçe, nòžìçiçe*);
-iç (*gřliçiç, ròdiçiç, vjèveriçiç, sèstriçiç, lišiçiç, svàstiçiç, uvòviçiç, ląstaviçiç*);
-na (*gospòdiçna, djevèriçna, sèstriçna, šuriçna, brątiçna, tètìçna*);

⁶ Primeri *vruçiçina, vrliçina, dobriçina, gladniçina* odstupaju od uočene pravilnosti.

-nōst (znālīchnōst, djēlimičnōst, bezgrāničnōst, zājedničnōst, zvāničnōst, lētimičnōst, hōtimičnōst);

-kinja (bīstričkinja, dāničkinja);

-īšte (lubēničište, vodēničište, pšēničište, rēpičište);

-stvo (izbjeglištvo, zājedništvo, ūdovištvo, ūlizištvo, kūkavištvo, ūdovorištvo);

-iti (tvrdničiti, grāničiti, sjēdničiti, pārničiti).

Sufiks -ica se ne javlja ispred pridevskih sufiksa -iv, -it, -at (izuzev mēsničat), imeničkih -jāk (izuzev sjēničāk), -ik, -ōst. Sufiks -ica ne čuva akcenat ispred sufiksa -(a)k, (npr. dobričak, curičak, konjičak, jamičak, plamičak), -luk (npr. tvrdičluk, babičluk, kukavičluk), -ara (žličara, rupičara, plitičara, lističara), -ati (žabičasti, bradičati, pesničati). Sufiksi -(a)k, -luk, -ara, -ati su ciklični sufiksi.

10. Navedeni primeri pokazuju da pridevski sufiksi, sufiksi glagolskog prideva radnog čine leksički sloj koji blokira primenu pravila SA. Tom sloju pripadaju i oblici koji se tvore pomoću imeničkog sufiksa -ica i još nekih imeničkih sufiksa. Postojanje ovačkovog leksičkog sloja objašnjava dobar deo prividnih odstupanja od SA koja se mogu zapaziti u sh. rečnicima. Tako npr. u rečima brādavičār, bjelānčevinast, stānovništvo,⁷ nevāljalčina, časovničār, Hērcegovac, šāljiivičīn, tākmičārka akcenat pada na četvrti slog od kraja reči. Primetimo da je u svim ovim primerima naknadno dodan još jedan sufiks (brādvic + jār, časovnik + ār, bjelānčevin + ast, stānovnik + stvo, nevāljalac + ina, šāljiivic + in, tākmičār + ka), ali da se akcenat nije izmenio. To znači da se u daljoj tvorbi reči ne menja pozicija akcenta ako se dodaju sufiksi koji nisu ciklični. Naravno da je u tom pogledu dodavanje neutralnih sufiksa još bezbednije. Tako, npr., na gornje reči brādavičār i Hērcegovac može se dodati neutralni sufiks -skī, a da se akcenat ne promeni; tako nastaju reči brādavičārskī i hērcegovāčkī. Uočena osobina graničnog leksičkog sloja koji je opisan u ovom članku objašnjava dobar deo odstupanja od SA pravila na koje se nailazi u sh. rečnicima. Time je naša hipoteza SA o srpskohrvatskom akcentu delimično potkrepljena. Ostaje, naravno, zadatak da se domen uočenog leksičkog sloja tačnije opiše.

⁷ Postoji i akcenatski dublet *stanovništvo* u kome akcenat »probija« na slog ispred sufiksa. Slično tome imamo i *činovništvo* — *činovništvo*. To probijanje do koga dolazi u nekim primerima sa sufiksom -stvo je, izgleda, uslovljeno dužinom prethodnog sloga.

LITERATURA

- Babić, S. 1986. *Tvorba riječi u hrvatskom književnom jeziku*, Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti i Globus, Zagreb.
- Browne, W. i J. McCawley 1965. Srpskohrvatski akcenat. *Zbornik za filologiju i lingvistiku* 8.
- Deanović, M. i J. Jernej 1982. *Hrvatsko ili srpsko-talijanski rječnik*, Školska knjižica, Zagreb.
- Halle, M. i K. P. Mohanan 1985, Segmental Phonology of Modern English, *Linguistic Inquiry* 16.
- Halle i Vergnaud 1987. Stress and the Cycle, *Linguistic Inquiry* 18.
- Hayes, B. 1981. *A Metrical Theory of Stress Rules*, Indiana University Linguistic Club, Ohio, Indiana.
- Hayes, B. 1982. Extrametricality and English Stress, *Linguistic Inquiry* 11.
- Hogg i C. B. Cully 1987. *Metrical Phonology: a coursebook*, Cambridge University Press, London.
- Kiparsky, P. 1982. From Cyclic to Lexical Phonology. u: H. van der Hulst i N. Smith (izd.) *The Structure of Phonological representations*. vol I. Foris, Dordrecht.
- Lehiste, I. i P. Ivić, 1986. *Word and Sentence Prosody of Serbo-Croatian*, The MIT Press, Cambridge, Massachusetts.
- Liberman, M. i A. Prince 1977. On Stress and Linguistic Rhythm, *Linguistic Inquiry* 8.
- Matešić, J. 1965. *Rückläufiges Wörterbuch des Serbokroatischen*, Otto Harrassowitz, Wiesbaden.
- Mohanan, K. P. 1982. *Lexical Phonology*, Indiana University Linguistic Club, Bloomington.
- Pulleybank, D. 1983. *Tone in Lexical Phonology*, doktorska disertacija, MIT.
- Rakić, S. 1984. Raspodela deklinacija i uslovi krajnjeg obezvučavanja u srpsko-hrvatskom jeziku, *Književni jezik* 13.
- Rakić, S. 1988. Još o raspodeli krajnjih zvučnih suglasnika, *Jezik* 35.
- Rakić, S. 1990. Akcenat prisvojnih prideva na -ov (-ev), -in i reči koje se od njih izvode dodavanjem imeničkih, odnosno pridevskih sufiksa, *Književni jezik* 19/2.
- Rečnik srpskohrvatskoga književnog jezika I-IV*, Matica srpska, Novi Sad, tomovi I-II zajedno sa Maticom hrvatskom, Zagreb.
- Rubach, J. 1984. *Cyclic and Lexical Phonology; the structure of Polish*, Foris, Dordrecht.

THE ADJECTIVE SUFFIXES AND ACCENT

Summary

In this paper I argue that the great majority of adjective suffixes form a layer in the lexicon which blocks the accent rule of Serbo-Croatian. I hypothesize that the accent rule of Serbo-Croatian has the following form: (SA) The accent falls on the penultima.

This SA rule refers to so-called rising accents. I assume with Browne and McCawley (1965) that falling accents are only »default« accents of unaccented morphemes. A great deal of exceptions to SA rule is accounted for by the existence of a special layer in the lexicon formed by adjective suffixes which blocks the application of this rule. I hope that the indications brought out in this paper for the existence of such layer in the lexicon may be a step towards the construction of lexical phonology of Serbo-Croatian. I must, however, note that SA is still a hypothesis which can be fully justified only by the complete theory of Serbo-Croatian accentuation. The present paper has only the aim to provide a segment of it.